

KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
A Doktori Iskola vezetője: Prof. Dr. Jakab Éva egyetemi tanár

**Az egyházak szociális munkájának
jogszabályi környezete Magyarországon
A PhD-értekezés tézisei**

Készítette:

Czibere Károly

Témavezető:

Dr. habil. Homicskó Árpád Olivér egyetemi docens

Budapest

2021

Tartalomjegyzék

1. A kutatás témája és a témaválasztás indoklása.....	3
2. A kutatás módszertana.....	7
3. A dolgozat felépítése.....	8
4. Az értekezés hipotézisei és főbb megállapításai.....	11
5. Publikációs jegyzék.....	14

1. A kutatás témája és a témaválasztás indoklása

Az értekezés célja az, hogy a jogi szabályozás oldaláról bemutassa azt a folyamatot, amelynek során a magyarországi egyházak folyamatosan és fokozatosan kibővíthették szociális segítő tevékenységet végző szolgáltatásaikat a rendszerváltást követően. Ez a folyamat nem volt egyenes vonalú és egyenletes ütemű, ugyanakkor megállapítható, hogy a szociális szolgáltatások területén ma az egyházak által működtetett szolgálatok mind számukat, mind az általuk ellátott emberek számát, mind a hazai szociális védelem rendszerében képviselt súlyukat tekintve jelentős szerepet játszanak. A dolgozat azokat a szociális jogi vonatkozásokat elemzi, amelyek alapvetően befolyásolták az egyházi szociális munka fejlődését és gyors expanzióját.

Természetesen ennek a folyamatnak számos aspektusa van. Az egyik aspektus a teológiai aspektus: az egyházak tanítása a felebaráti szeretetről, a rászoruló emberek segítségéről döntően járul hozzá az egyházi szociális szolgáltatások alapításához és fenntartásához. Valamennyi egyház dogmatikájának integráns része a nélkülözhető ember megsegítésének imperatívusza. Meg kell jegyeznünk, hogy vannak olyan teológiai irányzatok, amelyek azokat a segítségnyújtási formákat, amelyekért térítési díjat fizetnek és amelyekben fizetett segítők dolgoznak, nem tekintik a diakóniai munka részének, mondván, hogy a diakóniai munka alapvetően önkéntes. Ugyanakkor az egyházak hivatalos álláspontja az, hogy a hatósági engedéllyel működő egyházi intézmények az egyházak missziójának és szeretetszolgálati munkájának szerves részét képezik. Az értekezésnek nem célja a Magyarországon működő és szociális szolgáltatást működtető egyházak felekezeti egyházjogának, saját szociális intézményeiket szabályozó belső egyházi szabályozásainak bemutatása. Az elemzés az egyház fogalmát általánosan kezeli, és a mindenkor hatályos alkotmányos és jogszabályi egyház-definíciók szerint meghatározott vallási közösségek szociális szolgáltatásaira vonatkozó szabályozást analizálja.

A másik aspektus a történeti aspektus. Az egyházak nem csak tanításuk révén, hanem történetileg is meghatározó szereplői voltak az egyes társadalmakban a rászorulóknak a segítségének, a szociális védelemnek. Koronként eltérő volt ugyan a kiterjedtsége, felépítése és eszközrendszere az egyházi szociális munkának, jelentősége azonban akkor is fennmaradt, amikor előbb a helyi hatalom (város), később a központi államhatalom egyre több feladatot vett át az egyházaktól.

Az is fontos aspektus, hogy a jóléti állami megjelenése és térnyerése fokozatosan visszaszorította az egyházak intézményes szociális munkáját. Ahogy látni fogjuk, a jóléti államokban bevezetett szociális rezsimek továbbra is magukon viselték az adott ország vallási gyökereinek hatását. Ugyanakkor általános trend bontakozott ki a 20. század második felében, amelynek során az egyházak folyamatosan csökkentették tevékenységüket az állam által szabályozott szolgáltatási térben. Több szerző rámutat arra, hogy a 90-es évek és a 2000-es évek gazdasági kríziseiben az egyházak szociális tevékenysége felerősödött, s ez alapvetően három formában nyilvánult meg: önkéntesek mobilizálása, pénzsegélyek és természetbeni adományok osztása. Arra is rá kell mutatnunk, hogy ma a jóléti állam lényegét nem elsősorban az állam megnövekedett felelősségében és eszközrendszerében látjuk. A jóléti állam felfogása ma inkább egyfajta jóléti mix, jóléti pluralizmus, amelyben az egyes aktorok (állam, piac, civilek, egyházak, helyi közösségek, önkéntesek, stb.) valamennyien részt vesznek a szociális biztonság megteremtésében saját eszközeikkel saját lehetőségeiken belül.

Szociológiai aspektusból ki kell emelnünk a vallástalanodás, a szekularizáció, valamint a modernizáció folyamatát, mert nagymértékben befolyásolták az egyházak szerepvállalásának formáit és mértékét. Ezek a folyamatok jelentősen erodálták az egyházak társadalmi háttérét, beágyazottságát, s ezen keresztül az egyházi szolgálatok iránti társadalmi keresletet.

A fenti, általános aspektusok mellett ugyanakkor a speciálisan magyarországi tényezőket is számba kell venni. Ilyen többek között az, hogy az államszocializmus évtizedei az egyházak számára rendkívül szűk mozgásteret engedtek a szociális segítségnyújtásban. A negyvenes évek végének államosítása hulláma ezt a szektort sem kímélte. A kommunista diktatúra csak azokat az egyházi intézményeket tűrte meg, amelyeket ideológiailag nem tekintett a kommunista rendszerre veszélyesnek.

Ezért a rendszerváltozás és annak folyamatában megszületett, rendkívül liberális törvény a lelkiismereti és vallásszabadságról nagy energiákat szabadított fel a szociális területen is. Az egyházak valóban lázas igyekezettel láttak neki szociális intézmények alapításához, visszaigényléséhez, és különösen a 2000-es évek elejétől – élve a különböző pályázati lehetőségekkel – gyorsan fejlesztették alapszolgáltatási és szakellátási rendszereiket.

A laza egyházszabályozás szinte törvényszerűen vezetett a 2000-es években súlyos visszaélésekhez a szociális területen. Alapítványok, egyesületek, magánkezdeményezések igyekeztek egyházzá átalakulni, ezzel remélve előnyöket a szolgáltatási területen.

Fontos hazai aspektusa az egyházi szociális munkának az az állam-egyház modell, amely az említett egyházügyi törvény mögötti konstrukció volt, és amely a 2011-es egyháztörvénnyel jelentősen megváltozott. Ezért kell áttekintenünk az állam-egyház modell hatásait is a szociális szabályozásra.

A dolgozatnak természetesen foglalkoznia kell az egyházak szociális küldetésével, az egyházak társadalmi súlyával, az egyházak és közösségeik szeretetmunkájával, illetve az egyház szolgálatai közül az állam által elismert és támogatott formákkal, a jóléti állam kiterjedésének hatásával és a nemzetközi vonatkozásokkal. Érzékelhető tehát, hogy témánk tárgyalása számos szociológiai, közgazdasági, történeti és egyháztörténeti aspektus beemelését kívánja meg. A dolgozat központi fókusza mégis a jog marad, mert az elemzés központi kérdése az, hogy a szociális szolgáltatások szabályozási környezete milyen módon hatott az elmúlt 25 évben az egyházak szociális szerepvállalására.

A jogi szabályozás valamennyi elemét nem lehet elemeznünk, ugyanakkor kísérletet teszünk a legfontosabb szabályozási területek áttekintésére. Ezek közül kiemelkedik a jogosultságszabályozás, a kapacitásszabályozás, a foglalkoztatás és a finanszírozás.

A jogosultságszabályozás elemzése arra keresi a választ, hogy milyen elvi alapokon nyugszik Magyarországon a szociális szolgáltatások igénybevétele. Az elemzés azt is vizsgálja, hogy bár az elmúlt 25 évben a legfontosabb elvi kerete nem változott a szolgáltatási rendszernek, bizonyos körülmények hatására többször is jelentősen változtak a jogosultság szabályai, és majdnem minden esetben úgy, hogy a korábbiakhoz képest szűkült a potenciális igénybevevői kör. Ennek pedig hatása volt az egyházi feladatellátásra is.

A kapacitásszabályozás elemzése azt mutatja be, hogy a magyar szabályozás az elméletileg választható és alkalmazható eszközök közül melyeket alkalmazza, és ez hogyan változott az elmúlt 25 évben. A mögöttünk hagyott negyedszázad ugyanis két részre osztható a kapacitásszabályozás szempontjából. Az említett időintervallum első felében kevéssé látjuk a szolgáltatási kapacitások olyan jelentős felfutását, mint a szóban forgó 25 év második felében. S e felfutásban erőteljes szerepet játszottak az egyházi intézmények. 2006 óta a szociális szabályozás története a meglóduló szociális szolgáltatási kapacitások visszafogási kísérleteinek története.

A foglalkoztatás kérdése szintén kulcsterülete az egyházak által működtetett szociális szolgálatoknak, hiszen egyfelől az egyházak joggal várják el, hogy intézményeik egyházi

jellegének megőrzésének érdekében lehetőségük legyen a munkatársak kiválasztásánál és a működés más területein az egyház tanításához kapcsolódó szempontok érvényesítésére. Másfelől azonban számosan érvelnek amellett, hogy az egyházi fenntartású szociális szolgáltatások finanszírozásában közösségi finanszírozás szerepel, s ennek fejében pedig a közösség előírhatja, hogy az egyházi fenntartó nem válogathat az egyházi tanítás szempontjai alapján a munkatársak kiválasztásakor a jelentkező hite, vallási meggyőződése alapján, illetve általában sem alkalmazhat diszkriminatív eszközöket a munkatársak felvételekor. Ugyanakkor az egyházi intézmények munkatársainak munkaviszonya azért is külön vizsgálandó kérdés, mert három terület (a munka törvénykönyve, a közalkalmazotti jog és az egyházi alkalmazottakra vonatkozó szabályok) határán található, és ezek együttes alkalmazása mindig számos értelmezési vitához vezet.

A finanszírozás kérdésköre az egyik legmarkánsabb területe a szociális szabályozásnak, hiszen 1997 óta az egyházi szociális szolgálatok finanszírozási szintje az önkormányzati és az állami szociális szolgáltatások finanszírozási szintjéhez van igazítva. Ez a szabályozás máig sok kritika tárgya. Egyfelől támadják az önkormányzatok, mondván, hogy a központi állami finanszírozást saját bevételeikből kell kiegészíteniük, míg az egyházi fenntartók ezt a kiegészítést is a központi költségvetésből kapják. A nem-kormányzati, civil szervezetek pedig a szektorsemlegességet kérik számon a szabályozáson, hiszen ők az alaptámogatáson felül nem részesülnek kiegészítő támogatásban.

Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy a dolgozat célja az egyházi szociális szolgáltatások elmúlt negyedszázadának bemutatása és értelmezése a vonatkozó szociális szabályozás tükrében, keresve a választ, hogy a jogi szabályozás alapstruktúrájának jelentősebb módosulásai milyen hatással voltak az egyházak szociális szerepvállalására.

2. A kutatás módszertana

Mivel a dolgozat alapvetően két részre osztható, ehhez illeszkedik a választott módszertan is. Az első rész az elméleti keretek és megközelítések kidolgozását tartalmazza. Az egyházaknak a szociális szolgáltatások területén tapasztalt súlyát és annak alakulását számos tényező alakította az elmúlt két és fél évtizedben Magyarországon. A tényezők sokaságában csak úgy tudunk eligazodni, csak úgy tudunk rámutatni a valóban hangsúlyos tényezőkre, ha először azokat az elméleteket tekintjük át, melyek e folyamatra reflektálnak.

Az elméleti keret kidolgozása alapvetően szociológiai, történeti, közgazdaságtudományi és jogtudományi kutatások eredményeire épül. Ebben az első részben a választott téma sajátosságaihoz igazodóan a hazai szakirodalmat elemzem, értékelem, majd az adott téma kapcsán összefoglalásokat tettem, következtetéseket fogalmaztam meg.

A második rész a szociális szolgáltatások szabályozások meghatározó csomópontjait elemzi (jogosultságszabályozás, kapacitásszabályozás, foglalkoztatás, finanszírozás). Ebben a részben a kutatás forrásai egyrészt a hazai és külföldi joganyagok, a kapcsolódó jogszabályok és azok indokolása, másrészt magyar és a külföldi tudományos munkák, kutatási eredmények. A jogtörténet, majd a hatályos szabályozás vizsgálata során feldolgoztam az Alkotmánybíróság, a Kúria és a bíróságok döntéseit, valamint a vonatkozó nemzetközi dokumentumokat. Kutatásom módszertana az elméleti elemzés volt, a törvényszövegek és nemzetközi dokumentumok rendelkezéseinek feldolgozása, következtetések levonása. A bírói gyakorlat bemutatása során empirikus kutatási módszerrel dolgoztam. Dolgozatomban ezen módszereket – tekintettel arra, hogy célom megbízható és érvényes eredmények elérése volt - együttesen alkalmaztam. Az empirikus kutatási módszerrel a szociális szabályozással kapcsolatos ügyek hazai gyakorlatát az ítéletekben megfogalmazott tényezők elemzésén keresztül vizsgáltam.

Az egyházak szociális tevékenységét idősorosan és szektorálisan bemutató helyzetet statisztikákon keresztül vizsgáltam, kvantitatív módszerrel dolgoztam fel.

3. A dolgozat felépítése

Az értekezés első fejezete a kutatás célját, hipotéziseit és módszertanát mutatja be.

A második fejezet történeti áttekintést nyújt arról a folyamatról, amely az egyházi szolgáltatási kapacitások jelentős növekedéséhez vezettek. A fejezet két szolgáltatási területen (házi segítségnyújtás, bentlakásos ellátások) vizsgálja a szolgáltatásvolumen alakulását az elmúlt 25 évben. A fejezet nem csak az egyházi szolgálatok ellátotti adatait ismerteti, hanem bemutatja az egyházi, az állami-önkormányzati és a nem-állami-civil szektor szolgáltatáspiaci súlyának egymáshoz viszonyított alakulását is. Az elemzés jól érzékelteti, hogy melyek voltak azok az időszakok, amelyekre igen gyors kapacitásnövekedés volt jellemző. Az elemzés rámutat, hogy az egyházi szolgálatok expanziója nem minden esetben az állami-önkormányzati szektor csökkenésével párhuzamosan történt. Azt is jól illusztrálja az elemzés, hogy nem feltétlenül a jobboldali kormányzati ciklusokhoz kötődnek a gyorsabb egyházi ellátotti szám-növekedések.

A harmadik fejezet az elméleti keretek első csoportját mutatja be. Az egyházak rendszerváltás utáni szociális szerepvállalásának növekedését illetően számos magyarázat kínálkozik. Ugyanakkor először azzal a kérdéssel kell megbirkózni, hogy az egész Európát jellemző vallástalanodás közepette miért bővült az elmúlt negyedszázadban az egyházak szociális tevékenysége. Ezért ez a fejezet a vallástalanodáshoz kapcsolódó elméletekkel, elsősorban a szekularizáció és a modernizáció elméleteivel foglalkozik. A dolgozat a szekularizáció és a modernizáció meghatározó elméleteit mutatja be, ugyanakkor ismerteti az elméletekhez kapcsolódó kritikákat is.

A negyedik fejezet a jóléti állammal és a jóléti állam keresztény gyökereivel foglalkozó elméleti irodalmat tekinti át. A jóléti állam kiépülése a második világháború után általában azzal a következménnyel járt, hogy az egyházi szociális szolgáltatások visszaszorultak. Ezzel szemben Magyarországon éppen ezzel ellentétes folyamatok játszódtak le: az elmúlt 25 évben folyamatos bővült a szociális joganyag, egyre több jogszabályi feltétel és követelmény épült be, miközben az egyházi ellátás súlya folyamatosan növekedett. Ezért vizsgálja meg ez a fejezet a jóléti állammal kapcsolatos irodalmat, elsősorban annak vallási-felekezeti gyökereire tekintettel.

Az ötödik fejezet a jóléti állam eszköztárát tekinti át, és abban helyezi el a szociális szolgáltatásokat. A szociális szolgáltatások a jóléti rendszer alapvető elemei a pénzügyi és a

természetbeni ellátások mellett, súlyuk meghatározó a jóléti kiadásokban is. Ezért az értekezés a közpolitika-szabályozás elméleti eszköztárának segítségével taglalja a szociális segítségnyújtás elvi kérdéseit: az állami beavatkozás okát, célját és formáit.

A hatodik fejezet az egyházak által végzett segítő szolgálatok és a szekuláris fenntartók által működtetett szolgáltatások etikai alapjait elemzi. Az egyházi szolgálatok fejlődésének elemzése során a dolgozat láttatni kívánja a szolgáltatásalapítás és –szervezés motivációit, hiszen az egyházak szolgáltatási kapacitásainak gyors növekedése mögött teológiai meggyőződések is meghúzódnak. A szeretetszolgálat és a szekuláris szociális munka elvi azonosságai és különbségei a segítő gyakorlatban is érzékelhetőek.

A hetedik fejezet az egyházak által fenntartott szociális szolgálatok működésének alkotmányjogi környezetét térképezi fel. Az értekezésben bemutatásra kerülnek a legfontosabb egyház-állam elválasztási modellek, a Szerző ismerteti a hazai alkotmányos keretet és az egyházügyi törvénynek azokat a szabályait, amelyek a szociális ellátáshoz kötődnek.

A 8-12. fejezet a szociális szolgáltatások szabályozásának négy olyan elemével foglalkozik, amelyeknek a szabályozásának a változása az elmúlt időszakban meghatározó módon járult hozzá az egyházi szolgálatok fejlődéséhez. A 8. fejezet a jogosultságszabályozás alakulását vizsgálja az elmúlt 25 évben. A Szerző meggyőzően érvel amellett, hogy a jogalkotó által alkalmazott szabályozási rezsimek egyrészt alapvetően hozzájárultak az ellátási kapacitások emelkedéséhez, másrészt erőteljesen befolyásolták az egyházak érdeklődését és szerepvállalását ezen a területen. Az értekezésben bemutatásra kerül, hogy milyen folyamatok vezettek a jogosultságszabályozás módosulásaihoz valamint, hogy milyen szakterületi folyamatokat eredményeztek ezek a váltások.

A 9. fejezet a kapacitásszabályozás normáinak változásaival foglalkozik. A szolgáltatási kapacitások befogadásának rendszere többször és alapvetően változott meg az elmúlt 25 évben. Az értekezés bemutatja az egyes kapacitásszabályozási logikákat, azok érvényesülését a szabályozásban, és az alkalmazásukat követő szakterületi folyamatokat.

A 10. fejezet a foglalkoztatás kérdését járja körül. Az egyházi szociális szolgáltatások munkatársainak munkaviszonya alapvetően a munka törvénykönyve alá tartozik, a szociális szabályozás azonban számos kérdésben a közalkalmazotti státuszhoz közelíti az alkalmazottak

jogállását. Az értekezés bemutatja a munkaviszony és a közalkalmazotti jogviszony közti szabályozási eltéréseket, különös tekintettel a szociális szolgáltatásokra vonatkozó szabályokra. Ezek között kiemelten kezeli a bérrendszert, hiszen az egységes közalkalmazotti bértábla helyét mára átvették az ágazati bérstruktúrák. A foglalkoztatás körében foglalkozik a Szerző az egyházi jelleg érvényesítésének lehetőségeivel.

A 11. fejezet a szociális szolgáltatások finanszírozását elemzi. Előbb a közszolgáltatás-finanszírozás elméleti kérdéseivel és formáival foglalkozik, majd ismerteti az egyházi szolgálatok finanszírozásának logikáját, annak változásait. Az elemzés során külön hangsúlyt kap az egyházi kiegészítő támogatás és az ehhez kapcsolódó éves korrekció szabályozásának elemzése.

4. Az értekezés hipotézisei és főbb megállapításai

A dolgozat hipotézisei alapvetően azokra az ellentmondásokra épülnek, amelyek szerint a szociológiai, történeti és közgazdasági szakirodalomból ismert összefüggések alapján a rendszerváltást követően nem volt várható az egyházi szociális szolgálatok dinamikus felfutása, a tények azonban azt mutatják, hogy ha az egyes időszakokban eltérő ütemben is, de az egyházi szolgáltatások térnyerése folyamatos volt az elmúlt 25 évben.

I. hipotézis. A szociális jogban az elmúlt 25 évben alkalmazott jogosultságszabályozási rezsimek nagy mértékben befolyásolták az egyházi szolgálatok felfutását.

II. hipotézis. A szociális szabályozásban alkalmazott kapacitásszabályozási megközelítések nagy mértékben járultak hozzá az egyházi szociális szolgáltatások expanziójához.

III. hipotézis. A szociális szolgáltatások finanszírozásának rendszere meghatározó módon járult hozzá az egyházi szolgáltatások súlyának növekedéséhez.

Értekezésemben arra törekedtem, hogy rámutassak azokra a tényezőkre, amelyek az elmúlt 25 évben az egyházi szociális szolgáltatások térnyeréséhez vezettek.

Egyrészt bemutattam a nemzetközi trendet. Láttuk, hogy a fejlett jóléti államokban az egyházi szolgálatok fokozatosan sorvadtak el, az állami szabályozás egyre részletesebb lett, a szociális munka önálló professzióvá fejlődött, és az állam átvette a szociális biztonság megteremtéséért viselt felelősséget és az állam minden polgárára kiterjesztette. Ez a folyamatot felgyorsította a modernizáció és a szekularizáció.

Magyarországon is hatottak ezek a tényezők, mégis az egyházi szociális szolgálatok töretlen fejlődésének tanúi lehettünk. A legfontosabb megállapításunk az volt, hogy az egyházi szerepvállalás kiterjedtsége mellett és ellen szóló magyarázatok közül messze a mellette szóló tényezők bizonyultak erősebbnek. Az egyházak 1990 után visszanyert szabadsága, a liberális egyházügyi törvény, a szolgálatalapítási és –működtetési autonómia dinamizálta az egyházak szociális munkáját.

A hipotézisek vizsgálata során az alábbiakra jutottunk.

I. hipotézis. A szociális jogban az elmúlt 25 évben alkalmazott jogosultságszabályozási rezsimek nagy mértékben befolyásolták az egyházi szolgálatok felfutását.

Az egyik legfontosabb eredmény annak prezentálása, hogy az egyházi szerepvállalás motorja a jogosultságszabályozás volt. Az elmúlt 25 év első felében nem érvényesült erős célzás ezen a területen, ezért az egyházi szolgálatok könnyen tudtak klienst szerezni. Ebben az időszakban azonban az egyházi szolgálatok oly mértékben megerősödtek, hogy amikor 2007-től több hullámban elindult a jogosultságszabályozás szigorítása, ez nem érintette kedvezőtlenül az egyházi szektort, sőt: egyes szolgáltatási területeken további erősödés volt tapasztalható.

II. hipotézis. A szociális szabályozásban alkalmazott kapacitásszabályozási megközelítések nagy mértékben járultak hozzá az egyházi szociális szolgáltatások expanziójához.

A jogosultságszabályozáshoz hasonlóan az állami kapacitásallokációs mechanizmus hiánya is erősítette az egyházi szerepvállalást, mert a működés megkezdésének csak egy feltétele volt: a működési engedély megszerzése. A jogalkotó a jogszabályban előírt minimális működési követelmények biztosításán túl nem támasztott egyéb követelményeket, és nem alkalmazott olyan allokációs technikákat, amelyek a szolgáltatások területi egyenetlenségeit igyekezett kezelni.

A kapacitásszabályozás bevezetése erősen hatott az egyházi szolgálatokra, fékezte szolgáltatási kapacitásaik bővülését. Az időben egymást követő allokációs mechanizmusok egyre nehezebbé tették új szolgálatok indulását, azonban az egyházi szektor növekedése nem állt meg, csak növekedési üteme csökkent.

III. hipotézis. A szociális szolgáltatások finanszírozásának rendszere meghatározó módon járult hozzá az egyházi szolgáltatások súlyának növekedéséhez.

Az egyházfinanszírozási törvény által rögzített egyenlő finanszírozás elve 1997 óta biztosítja az egyházi szolgálatok számára az állami és az önkormányzati szociális szolgáltatásoknak jutó finanszírozási szintet. A finanszírozás az alaptámogatáson felül kiegészül egy, az említett egyenlő finanszírozást megvalósító támogatással. Az egyenlő mértékű finanszírozás versenyképessé teszi az egyházi intézményeket, ezért működtetésük hosszú távon fenntartható. A kiegészítő támogatás egységes és százalékosan rögzített. Mivel a kiegészítő támogatás egységes mértéke mögött rendkívül sokféle finanszírozási szint áll (az egyes szolgáltatásokra más és más az állami és önkormányzati kiegészítési arány), ezért egyes szolgáltatási csoportokban az egyenlő finanszírozás elve miatt fejlesztésekre is van lehetőség. Ezek a tényezők együtt járulnak hozzá az egyházi szolgálatok bővüléséhez.

Amennyiben áttekintjük az elmúlt negyedszázadot, láthatjuk, hogy az egyházi szolgáltatási kapacitások hullámokban történő bővülése elsősorban a szabályozási megközelítésekben történő változásokhoz kötődik. A jogosultságszabályozás szigorítása, a jogosultsági körök szűkítése, valamint a kapacitásszabályozási eszközök bevezetése alapvetően járult ahhoz hozzá, hogy az egyházi szociális szektor korábbi növekedési üteme csökkent. Természetesen nem állítható, hogy az aktuális kormányzat preferenciái ne tükröződtek volna az egyházi szolgálatok fejlődésén. Egyértelműen kimutatható, hogy a jobboldali kormányok jóval több szolgálatindítási, működtetési, fejlesztési lehetőséget biztosítottak az egyházi szociális fenntartók számára. Ugyanez érhető tetten a 2011-ben alkotott új egyházi törvénynek a szolgáltatásműködtetési autonómiát érintő részeiben. Ezek az ösztönzők nagy mértékben erősítették az egyházi szolgálatok versenyképességét, fenntarthatóságát, ellenállóképességét.

5. Publikációs jegyzék

1. Czibere Károly (szerk.); Homicskó Árpád Olivér (szerk.) A szociális szolgáltatások és ellátások biztosíthatósága krízishelyzetekben. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) , 242 p.
2. Czibere Károly: Krízis és szociális szabályozás. In: Czibere, Károly; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) A szociális szolgáltatások és ellátások biztosíthatósága krízishelyzetekben. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 242 p. pp. 71-85., 14 p.
3. Czibere Károly ; Birinyi Márk: Spiritualitás a fogyatékos személyek segítésében. MÁLTAI TANULMÁNYOK. A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA 3 : 1 pp. 25-38. , 14 p. (2021)
4. Czibere Károly: A szociális célú étkeztetés formái és szabályozása. In: Bihari, Erika; Molnár, Dániel; Szikszai-Németh, Ketrin (szerk.) Tavaszi Szél 2019 Konferencia = Spring Wind 2019: Konferenciakötet I. Budapest, Magyarország : Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2020) 641 p. pp. 225-234. , 10 p.
5. Czibere Károly: Az egyházi szociális intézmények szociális szabályozási környezete. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XV. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2020) 207 p. pp. 9-18. , 10 p.
6. Czibere Károly: Az egyházi szociális intézmények működésének egyes kérdései az Alkotmánybíróság és a Kúria határozatainak tükrében. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XVI. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2020) 305 p. pp. 51-58., 8 p.
7. Czibere Károly: A COVID-19 járvánnyal kapcsolatos szabályok a szociális szolgáltatásokra vonatkozóan. GLOSSA IURIDICA 7 : 1-2 pp. 125-140. , 16 p. (2020)
8. Czibere Károly; Mester Dániel: A magyar szociális szolgáltatások és főbb jellemzőik 1993 és 2018 között. In: Kolosi, Tamás; Szelényi, Iván; Tóth, István György (szerk.): Társadalmi Riport 2020. Budapest, Magyarország : TÁRKI (2020) 597 p. pp. 434-449. , 16 p.
9. Czibere Károly: A házi segítségnyújtásra való jogosultság szabályozásának változásai. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XIV. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 481 p. p. 109
10. Czibere Károly: Az ipar 4.0 várható hatásai a szociális szolgáltatásokra. In: Homicskó, Árpád Olivér; Lóth, László; Kovács, Róbert (szerk.) Ipar 4.0 : jogi-társadalmi-gazdasági kihívások és válaszok. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 358 p. pp. 301-314., 14 p.

11. Czibere Károly: A szociális szabályozás 25 éve - A segélyezési rendszer jelentősebb módosításai. In: Miskolczi, Bodnár Péter; Kun, Attila; Boóc, Ádám (szerk.) Gazdaság és jog : húsz év jogalkotási fejleményei a civiliztika területén. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, (2019) pp. 201-216. , 16 p.
12. Czibere Károly: A szociális munka és a szeretetszolgálat etikai alapstruktúrája. In: Birher, Nándor; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 214 p. pp. 153-160., 9 p.
13. Czibere Károly: A szociális szolgáltatások kapacitásszabályozásának változásai. GLOSSA IURIDICA 5 : 3-4 pp. 101-113. , 13 p. (2018)
14. Czibere Károly: Kálvinizmus és szociális piacgazdaság ma. In: Szabó, Zsolt (szerk.) Kálvinizmus ma - Calvinism Today : Tanulmányok a kálvinizmus mai hatásairól - Studies on the effects of today's Calvinism. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, (2014) pp. 101-108. , 8 p.
15. Czibere Károly; Gál, Róbert Iván: A magyar idősgondozási rendszer mikrodátok alapján In: Gárdos, Éva (szerk.) Európai Lakossági Egészségfelmérés 2009, Tanulmányok III. Az egészségi állapot és az egészségügyi ellátórendszer. Budapest, Magyarország : KSH (2013) 105 p. p. 93
16. Czibere Károly: Szociálpolitika. In: Halász, Gábor - Pesti, Sándor; Czibere, Károly (szerk.) Szakpolitikák a rendszerváltás utáni Magyarországon 1990-2006. Budapest, Magyarország : Rejtjel Kiadó (2006) 428 p. p. 62

További publikációk

Czibere Károly: A szociális szabályozás hatása az egyházak szociális intézményrendszerére. In: Kiss Réka – Lányi Gábor (szerk.): „Hagyomány, identitás, történelem. HIT 2019”, Budapest, l’Harmattan Kiadó - Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Egyháztörténeti Kutatóintézet - Károli Gáspár Református Egyetem Egyház és Társadalom Kutatóintézet Reformáció Öröksége Műhely, 2020.

Czibere Károly (szerk.): Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011-2020. Kiadó: Albert Schweitzer Szeretetotthon, 2011. http://szocialisklaszter.hu/adat/dokumentumtar/hu16_nszk_2011_10.pdf (Társszerzők: Beszterczey András, Sidlovics Ferenc, Mester Dániel, Vörös Gyula, Skultéti József, Sziklai István)

Czibere Károly: Sztenderdek az idősök számára biztosított bentlakásos szociális szolgáltatások területére vonatkozóan. (Társszerzők: Dr. Egervári Ágnes, Panker Mihály). Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2011.

Czibere Károly: The Long-Term Care System for the Elderly in Hungary. (Társszerző: Gál Róbert Iván) European Network of Economic Policy Research Institutes, Research Report

No. 79. 2010. <https://www.ceps.eu/system/files/book/2010/07/ENEPRI%20RR%20No%2079%20Hungary.pdf>

Czibere Károly: Modern érvek a családpolitikában. *Confessio* 2004/6.

Czibere Károly: The role of social services in the transformation process – legal framework and forms of organization in Hungary. (Co-author: M. Korintus) in: Working Paper No. 12. of Observatory for the Development of Social Services in Europe, 2003.

Czibere Károly: Social Inclusion in a Larger Europe and the Experiences in Hungary. In: Understanding Social Inclusion in a Larger Europe. Eurosocial Reports Volume 71. European Centre for Social Welfare Policy and Research, Vienna, 2003.

Czibere Károly: Pension System and Pension Reform. In: Brusis, M. (szerk.): Central and Eastern Europe on the Way into the European Union: Welfare State Reforms in the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia. Centre for Applied Policy Research, München, 1998.

Károli Gáspár University of the Reformed Church

Postgraduate Doctoral School of Law and Political Sciences

Head of the Doctoral School: Prof. Dr. Jakab Éva university professor,
CSc, MTA

**The legislative framework for social work of churches
in Hungary**

Thesis brochure

Written by:

Czibere Károly

Supervisor:

Dr. habil. Árpád Olivér Homicskó, Deputy Dean, Associate Professor

Budapest

2021

TABLE OF CONTENTS

1. Research topic reasoning and project definition.....	19
2. Research methodology.....	23
3. Structure of the dissertation	24
4. Summary of main findings.....	26
5. List of publications in the topic of the doctoral dissertation.....	30

1. Research topic reasoning and project definition

The aim of the dissertation is to present, from the point of view of legal regulation, the process during which churches in Hungary were able to continuously and gradually expand their social assistance services after 1990. This process was not straightforward and steady. At the same time, it can be stated that today the services run by churches play a significant role both in terms of their number, the number of people they provide and their weight in the social protection system. The dissertation analyzes aspects that fundamentally influenced the development and rapid expansion of church related social services.

Of course, there are many aspects to this process. One aspect is the theological aspect: the teaching of churches about charity, helping people in need, makes a decisive contribution to the establishment and maintenance of church social services. An integral part of the dogmatics of all churches is the imperative of helping the needy. It should be noted that there are theological tendencies that do not regard forms of assistance for which a fee is paid and in which paid helpers work as part of diaconal work, saying that diaconal work is essentially voluntary. At the same time, the official position of the churches is that ecclesiastical institutions operating in accordance with social regulation are an integral part of the mission and charity work of the churches. The aim of the dissertation is not to present the denominational law of the churches. The analysis deals with the concept of the church in general and analyzes the regulation of social services of religious communities as defined by the constitutional and statutory definitions of the church in force at any given time.

The other aspect is the historical one. The churches, not only through their teaching, but also historically, have been decisive actors in social protection. Although the scope, structure, and tools of ecclesiastical social work varied from age to age, its significance persisted even when the local government and later the state took over more and more tasks from the churches.

Another important aspect is that the emergence and expansion of the welfare state has gradually curtailed the institutional social work of churches. As we will see, the social regimes introduced in the welfare states continued to have religious roots. At the same time, a general trend unfolded in the second half of the 20th century, during which churches continued to reduce their activities in area of the state-regulated social services. Several authors point out that during the economic crises of the 1990s and 2000s, the social activity of the churches intensified, which manifested itself in three main forms: the mobilization of volunteers, the distribution of financial aid and in-kind donations. We must also point out that today the essence of the welfare state is not primarily seen in the increased responsibilities and tools of the state. The perception of the welfare state today is more of a kind of welfare mix, a welfare pluralism in which individual actors (state, market, civilians, churches, local communities, volunteers, etc.) all participate in creating social security by their own means within their own opportunities.

From a sociological point of view, we need to highlight the process of secularization and modernization, because they have greatly influenced the forms and extent of the social involvement of churches. These processes have significantly eroded the social background and embeddedness of the churches, and through this the social demand for church services. In addition to the above general aspects, special Hungarian factors must also be taken into account. One of these is that the decades of state socialism have left churches with extremely little room for maneuver in providing social assistance. The wave of nationalization in the late 1940s did not spare this sector either. The communist dictatorship tolerated only those ecclesiastical institutions that it did not consider ideologically dangerous to the communist regime.

Therefore, the change of regime and the extremely liberal law on freedom of conscience and religion also released a lot of energy in the social sphere. The churches started with a great

effort to establish and reclaim social institutions, and especially since the early 2000s, taking advantage of various tender opportunities, they have rapidly developed their systems of social services.

Liberal regulation on churches led to serious distortions on social care system in the 2000s. Foundations, associations, and private initiatives sought to transform into a church, hoping for benefits in the service sector.

It is also important to explore the state-church model in Hungary which is a framework for church related social services.

The dissertation should, of course, address the social mission of churches, the social weight of churches, the charitable work of churches and their communities, and the forms of church service recognized and supported by the state, the impact of welfare state expansion, and international implications. Discussion of our topic requires the inclusion of many aspects of sociology, economics, history, and church history. Yet the central focus of the dissertation remains regulation because the central question of the analysis is how the regulatory framework of social services has affected the social role of churches over the past 25 years in Hungary.

It is not possible to analyze all the elements of the legal regulation but we are trying to review the most important regulatory areas. Outstanding among these are eligibility regulation, capacity regulation, employment and financing.

The analysis of entitlement regulation seeks to answer the principle on which the use of social services in Hungary is based. The analysis also examines that, although the most important conceptual framework for the service system has not changed in the last 25 years, the eligibility rules have changed significantly on several occasions, and in almost all cases with a narrowing of the number of potential users. This also had an effect on the performance of church duties.

The analysis of capacity regulation shows which of the theoretically selectable and applicable instruments the Hungarian regulation uses and how this has changed in the last 25 years. The quarter of a century left behind us can be divided into two parts in terms of capacity regulation. In the first half of that period, we see little sign of a significant increase in service capacity as in the second half. And ecclesiastical institutions played a powerful role in this upswing. Since 2006, the history of social regulation has been the history of attempts to curb existing social service capacities.

The issue of employment is also a key area for church-run social services, as churches rightly expect to be able to apply aspects related to church teaching in the selection of staff and in other areas of operation in order to preserve the ecclesiastical nature of their institutions. On the other hand, there are a number of arguments that community-funded social services include community funding, and in return the community may require the church not to select on the basis of church teaching or may use discriminatory measures when hiring staff. At the same time, the employment of staff in church institutions is also an exciting issue because it is on the border of three areas (the Labor Code, civil service law, and the rules for church employees), and their combined application always leads to many interpretative disputes.

The issue of funding is one of the most striking areas of social regulation, as since 1997 the level of funding for church social services has been aligned with the level of funding for municipal and state social services. This regulation is still the subject of much criticism. On the one hand, they are attacked by local governments, saying that they should supplement central state funding from their own revenues, while church maintainers also receive this supplement from the central budget. Non-governmental organizations are arguing for sector neutrality in the regulation, as they do not receive additional financial support.

In summary, the aim of the dissertation is to present and interpret the last quarter of a century of church social services in the light of relevant social regulation, seeking to answer the

impact of major changes in the basic structure of legal regulation on the social role of churches.

2. Research methodology

As the dissertation can be divided into two parts, the chosen methodology also fits into it. The first part contains the development of theoretical frameworks and approaches. The weight of churches in the field of social services and its development has been shaped by a number of factors in Hungary over the past two and a half decades. In the multitude of factors we can only point out the important factors if we first look at the theories that reflect this process. The development of the theoretical framework is based on the results of sociological, historical, economic and regulatory literature. In this first part, I analyze and evaluate the Hungarian literature in accordance with the chosen topic, and made summaries and drew conclusions in connection with the given topic.

The second part analyzes the key nodes of social services regulations (entitlement regulation, capacity regulation, employment, financing). In this part, the sources of the research are, on the one hand, the domestic and foreign regulation, and, on the other hand, the Hungarian and foreign scientific works and research results. During the examination of the regulatory history I processed the decisions of the Constitutional Court, the Curia and the courts, as well as the relevant international documents. The methodology of my research was theoretical analysis, processing the provisions of legal texts and international documents, drawing conclusions. During the presentation of the judicial practice, I worked with an empirical research method. In my dissertation, I used these methods together, given that my goal was to achieve reliable and valid results. Using the empirical research method, I examined the domestic practice of cases related to social regulation through the analysis of the factors formulated in the judgments.

I examined the situation of the social activities of the churches in a time-series and sectoral way through statistics, and I processed them with a quantitative method.

3. Structure of the dissertation

Chapter 1 of the dissertation presents the aim, hypotheses and methodology of the research.

Chapter 2 provides a historical overview of the process that led to a significant increase in church service capacities. The chapter outlines the evolution of service volumes over the past 25 years in two service areas (home services for elderly people, residential care). The chapter not only describes the data on the provision of church services, but also presents the relative development of the service market weight of the church, state-municipal and NGO sector. The analysis shows periods that were characterized by a very rapid increase in capacity. The analysis points out that the expansion of church services did not always coincide with the decline of the state-municipal sector. The analysis is also well illustrated by the fact that faster increases in number of capacities of church services are not necessarily linked to right-wing governments.

Chapter 3 presents the first group of theoretical frameworks. There are a number of explanations for the increase in the social role of churches after the change of regime. At the same time, we first address the question of why the social activity of churches has expanded in the last quarter of a century in the midst of general secularization that has characterized Europe as a whole. The dissertation presents the defining theories of secularization and modernization, but also describes the critiques related to the theories.

Chapter 4 reviews the theoretical literature dealing with the Christian roots of the welfare state. The construction of the welfare state after World War II generally had the consequence of a decline in church social services. In Hungary, on the other hand, the opposite process has taken place: in the last 25 years, the social regulation has been constantly expanding, more

and more legal conditions and requirements have been introduced, while the weight of church related care has been constantly increasing. Therefore, this chapter examines the literature on the welfare state, with particular reference to its religious-denominational roots.

Chapter 5 chapter reviews the tools of the welfare state and places social services in it. In addition to benefits in cash and in kind, social services are essential elements of the welfare system and play a key role in set of welfare instruments. Therefore, with the help of the theoretical tools of public policy regulation, the dissertation discusses the theoretical issues of social services as public policy: the reason, purpose and forms of state intervention.

Chapter 6 analyzes the ethical bases of church-based services and services of secular maintainers. Analysis of the development of church services highlights the motivations for the establishment and organization of services because theological beliefs are behind the rapid growth of the service capacities of churches. The theoretical similarities and differences between charity and secular social work can also be seen in practice.

Chapter 7 maps the constitutional environment in which the social services maintained by the churches operate. The most important models of church-state separation are presented in the dissertation. The author describes the Hungarian constitutional framework and the rules of ecclesiastical law that are related to social care.

Chapters 8-12. deal with four elements of the regulation of social services, the changes in the regulation of which have recently made a significant contribution to the development of church services. Chapter 8 examines the evolution of eligibility regulation over the past 25 years. The author argues convincingly that the regulatory regimes applied by the legislation have contributed substantially to the increase in supply capacities and have strongly influenced the involvement of churches in this field. The dissertation presents the processes that led to the changes in the eligibility regulation and the its consequences.

Chapter 9 deals with changes in capacity regulation framework. The system for licencing social service capacities has changed several times over the last 25 years. The dissertation presents the logics of capacity regulation, their enforcement of these principles in regulation, and the consequences on field of social services.

Chapter 10 deals with the issue of employment. The employment of staff in church social services is fundamentally regulated by the Labor Code, but social regulations bring the status of employees closer to civil servant status in a number of aspects. The dissertation presents the regulatory differences between these regimes with special regard to the rules for social services. One of the most important part is dealing with wage structure. For now the uniform wage structure for civil servants has gone and there are many professional wage systems. This chapter deals with the possibilities of ensuring the ecclesiastical character of church related social services.

Chapter 11 analyzes financing of social services. First it deals with the theoretical framework and forms of financing of public services. Then describes the logic of the financing of church services and its changes. In the course of the analysis, special emphasis is placed on the analysis of the regulation of the church supplementary support and the related annual correction.

4. Summary of main findings

The hypotheses of the dissertation are basically based on the contradictions that, based on the connections known from the sociological, historical and economic literature, no dynamic rise of church social services was expected after the change of regime, at the same time the facts show that the rise of church services has been steady for the past 25 years.

Hypothesis I. The entitlement regimes applied in social regulation over the past 25 years have greatly influenced the rise of church services.

Hypothesis II. Capacity regulation approaches in social regulation have greatly contributed to the expansion of church social services.

Hypothesis III. The system of financing social services has made a significant contribution to increasing the weight of church services.

In my dissertation I have tried to point out the factors that have led to the rise of church social services over the past 25 years.

On the one hand, I presented the international trends. We have seen that in developed welfare states church services have gradually waned, state regulation has become more detailed, social work has become an independent profession, and the state has taken over responsibility for creating social security and extended it for all citizens. This process has been accelerated by modernization and secularization.

These factors also had an effect in Hungary, yet we witnessed the unbroken development of church social services. Our most important finding was that far from the explanations for and against the extent of church involvement, the factors for it proved to be stronger. The freedom of churches regained after 1990, the liberal ecclesiastical law, and the autonomy to establish and operate services have dynamized the social work of churches.

Examining the hypotheses, we came to the following.

Hypothesis I. The entitlement regimes applied in social law over the past 25 years have greatly influenced the rise of church services.

One of the most important results is that the engine of church involvement in social service sector was the regulation of entitlements. There has been no strong targeting in this area in the first half of the last 25 years, so church services have been able to easily step in this market and gain a client. During this period, however, church services strengthened to such an extent that when the tightening of eligibility regulations began in several waves from 2007, the church sector was not adversely affected, and in some areas there was further strengthening.

II. hypothesis. Capacity regulation approaches in social regulation have greatly contributed to the expansion of church social services.

Like the eligibility regulation, the lack of a state capacity allocation mechanism strengthened church involvement because there was only one condition for starting services: obtaining an authority license. The legislator did not impose any requirements other than the minimum quality requirements and did not use allocation techniques that sought to address territorial disparities in services.

The introduction of capacity regulation has had a strong impact on church services, holding back the expansion of their service capacities. Over time, successive allocation mechanisms have made it increasingly difficult to start new services, but the growth of the church sector has not stopped, only its growth rate has slowed.

III. hypothesis. The system of financing social services has made a significant contribution to increasing the weight of church services.

The principle of equal funding enshrined in the Church Financing Act has provided church services with an equal level of funding for state and municipal social services since 1997. In addition to the basic per capita grant, the funding is supplemented by an additional grant implementing such equal funding. Equal funding makes church institutions competitive, so

their operation is sustainable in the long run. The additional support is uniform and fixed as a percentage of basic grant. As the uniform level of supplementary support is based on a wide variety of funding levels (state and local government supplementation rates are different for each service), there is opportunity for improvement in some service groups due to the principle of equal funding. Together these factors contribute to the expansion of church services.

If we look at the last quarter century, we can see that the expansion of church service capacities in waves is primarily related to changes in regulatory framework. Tightening the regulation of entitlements, narrowing the scope of entitlements, and introducing capacity regulation instruments have fundamentally contributed to the slowdown in the previous growth rate of the church social sector. Of course, it cannot be said that the preferences of government were not reflected in the development of church services. It is clear that right-wing governments have provided many more opportunities for church social workers to start, operate and develop services. The same can be said in the parts of the new ecclesiastical law enacted in 2011 concerning the autonomy of service operation. These incentives have greatly strengthened the competitiveness, sustainability, and resilience of church services.

5. List of publications in the topic of the doctoral dissertation

1. Czibere Károly (szerk.); Homicskó Árpád Olivér (szerk.) A szociális szolgáltatások és ellátások biztosíthatósága krízishelyzetekben. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) , 242 p.
2. Czibere Károly: Krízis és szociális szabályozás. In: Czibere, Károly; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) A szociális szolgáltatások és ellátások biztosíthatósága krízishelyzetekben. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 242 p. pp. 71-85., 14 p.
3. Czibere Károly ; Birinyi Márk: Spiritualitás a fogyatékos személyek segítésében. MÁLTAI TANULMÁNYOK. A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA 3 : 1 pp. 25-38. , 14 p. (2021)
4. Czibere Károly: A szociális célú étkeztetés formái és szabályozása. In: Bihari, Erika; Molnár, Dániel; Szikszai-Németh, Ketrin (szerk.) Tavasz Szél 2019 Konferencia = Spring Wind 2019: Konferenciakötet I. Budapest, Magyarország : Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) (2020) 641 p. pp. 225-234. , 10 p.
5. Czibere Károly: Az egyházi szociális intézmények szociális szabályozási környezete. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XV. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2020) 207 p. pp. 9-18. , 10 p.
6. Czibere Károly: Az egyházi szociális intézmények működésének egyes kérdései az Alkotmánybíróság és a Kúria határozatainak tükrében. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XVI. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország: Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2020) 305 p. pp. 51-58., 8 p.
7. Czibere Károly: A COVID-19 járvánnyal kapcsolatos szabályok a szociális szolgáltatásokra vonatkozóan. GLOSSA IURIDICA 7 : 1-2 pp. 125-140. , 16 p. (2020)
8. Czibere Károly; Mester Dániel: A magyar szociális szolgáltatások és főbb jellemzőik 1993 és 2018 között. In: Kolosi, Tamás; Szelényi, Iván; Tóth, István György (szerk.): Társadalmi R riport 2020. Budapest, Magyarország : TÁRKI (2020) 597 p. pp. 434-449. , 16 p.
9. Czibere Károly: A házi segítségnyújtásra való jogosultság szabályozásának változásai. In: Miskolczi, Bodnár Péter (szerk.) XIV. Jogász Doktoranduszok Országos Szakmai Találkozója. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 481 p. p. 109
10. Czibere Károly: Az ipar 4.0 várható hatásai a szociális szolgáltatásokra. In: Homicskó, Árpád Olivér; Lóth, László; Kovács, Róbert (szerk.) Ipar 4.0 : jogi-társadalmi-gazdasági kihívások és válaszok. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 358 p. pp. 301-314., 14 p.

11. Czibere Károly: A szociális szabályozás 25 éve - A segélyezési rendszer jelentősebb módosításai. In: Miskolczi, Bodnár Péter; Kun, Attila; Boóc, Ádám (szerk.) Gazdaság és jog : húsz év jogalkotási fejleményei a civiliztika területén. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, (2019) pp. 201-216. , 16 p.
12. Czibere Károly: A szociális munka és a szeretetszolgálat etikai alapstruktúrája. In: Birher, Nándor; Homicskó, Árpád Olivér (szerk.) Az egyházi intézmények működtetésének etikai alapjai. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2019) 214 p. pp. 153-160., 9 p.
13. Czibere Károly: A szociális szolgáltatások kapacitásszabályozásának változásai. GLOSSA IURIDICA 5 : 3-4 pp. 101-113. , 13 p. (2018)
14. Czibere Károly: Kálvinizmus és szociális piacgazdaság ma. In: Szabó, Zsolt (szerk.) Kálvinizmus ma - Calvinism Today : Tanulmányok a kálvinizmus mai hatásairól - Studies on the effects of today's Calvinism. Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, (2014) pp. 101-108. , 8 p.
15. Czibere Károly; Gál, Róbert Iván: A magyar idősgondozási rendszer mikrodátok alapján In: Gárdos, Éva (szerk.) Európai Lakossági Egészségfelmérés 2009, Tanulmányok III. Az egészségi állapot és az egészségügyi ellátórendszer. Budapest, Magyarország : KSH (2013) 105 p. p. 93
16. Czibere Károly: Szociálpolitika. In: Halász, Gábor - Pesti, Sándor; Czibere, Károly (szerk.) Szakpolitikák a rendszerváltás utáni Magyarországon 1990-2006. Budapest, Magyarország : Rejtjel Kiadó (2006) 428 p. p. 62

Further publications

Czibere Károly: A szociális szabályozás hatása az egyházak szociális intézményrendszerére. In: Kiss Réka – Lányi Gábor (szerk.): „Hagyomány, identitás, történelem. HIT 2019”, Budapest, l’Harmattan Kiadó - Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kar Egyháztörténeti Kutatóintézet - Károli Gáspár Református Egyetem Egyház és Társadalom Kutatóintézet Reformáció Öröksége Műhely, 2020.

Czibere Károly (szerk.): Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011-2020. Kiadó: Albert Schweitzer Szeretetotthon, 2011. http://szocialisklaszter.hu/adat/dokumentumtar/hu16_nszk_2011_10.pdf (Társszerzők: Beszterczey András, Sidlovics Ferenc, Mester Dániel, Vörös Gyula, Skultéti József, Sziklai István)

Czibere Károly: Sztenderdek az idősek számára biztosított bentlakásos szociális szolgáltatások területére vonatkozóan. (Társszerzők: Dr. Egervári Ágnes, Panker Mihály). Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 2011.

Czibere Károly: The Long-Term Care System for the Elderly in Hungary. (Társszerző: Gál Róbert Iván) European Network of Economic Policy Research Institutes, Research Report

No. 79. 2010. <https://www.ceps.eu/system/files/book/2010/07/ENEPRI%20RR%20No%2079%20Hungary.pdf>

Czibere Károly: Modern érvek a családpolitikában. *Confessio* 2004/6.

Czibere Károly: The role of social services in the transformation process – legal framework and forms of organization in Hungary. (Co-author: M. Korintus) in: Working Paper No. 12. of Observatory for the Development of Social Services in Europe, 2003.

Czibere Károly: Social Inclusion in a Larger Europe and the Experiences in Hungary. In: Understanding Social Inclusion in a Larger Europe. Eurosocial Reports Volume 71. European Centre for Social Welfare Policy and Research, Vienna, 2003.

Czibere Károly: Pension System and Pension Reform. In: Brusis, M. (szerk.): Central and Eastern Europe on the Way into the European Union: Welfare State Reforms in the Czech Republic, Hungary, Poland and Slovakia. Centre for Applied Policy Research, München, 1998.